

Aan Platform Recht voor Iedereen
T.a.v. mevr. J. Tobac
Sint-Quentinstraat 3/3

1000 Brussel

REFERENTIE:
NP/YS
Brief 005/2019
•
Recht voor Iedereen
02 552 02 00

Brussel, 28 januari 2019

Beste,

Ik heb met genoegen uw brief gelezen en kan jullie garanderen dat wij uw bekommernissen omtrent de toegang tot justitie volledig delen.

Mag ik u vriendelijk uitnodigen als bijlage ons standpunt en doelstellingen voor de komende legislatuur met betrekking tot de toegang tot justitie te willen terugvinden.

Ik wens er u een goede ontvangst. Voor meer informatie kunt u steeds terecht bij onze medewerker Justitie op de studiedienst (niels.pattyn@s-p-a.be).

Met vriendelijke groeten,

A handwritten signature in blue ink, consisting of a large, stylized 'J' and 'C' that loops around the typed name.

John Crombez
Voorzitter sp.a

Toegankelijke betaalbare en begrijpelijke justitie voor iedereen

De toegang tot de rechter is een grondrecht van iedere burger. Toch blijft dit grondrecht voor heel wat mensen dode letter. Justitie kan immers maar toegankelijk zijn als ze voor iedereen betaalbaar is. De toegang tot justitie wordt niet alleen bemoeilijkt door een financiële drempel. Heel vaak weten burgers gewoon niet tot welke instantie ze zich kunnen of moeten richten of waar ze informatie kunnen bekomen over hun lopende dossiers. Als we justitie dichterbij de burger willen brengen is het noodzakelijk dat justitie de taal van de burger spreekt. Uit een onlinebevraging van de Hoge Raad voor Justitie uit 2016 blijkt dat maar liefst 86% van de burgers de juridische taal niet duidelijk genoeg vindt. Het is dus hoog tijd voor een quantumsprong die de zorg voor een begrijpelijke taal definitief verankert in de rechtsbedeling als een van de basisvereisten voor een rechtstaat. Justitie moet betaalbaar, toegankelijk en begrijpbaar zijn voor iedereen.

Doelstellingen voor de komende legislatuur:

- Om een kwaliteitsvolle dienstverlening bij de eerstelijnsbijstand te garanderen is een verhoging van het budget noodzakelijk.
- Een grondige hervorming van het zogenaamde pro deo systeem dringt zich op. We voeren een derde categorie van gedeeltelijke kosteloosheid in. De controle naar de bestaansmiddelen wordt waargenomen door de Bureaus voor Juridische Bijstand. Hiervoor is het kosteloos toegang krijgen tot bepaalde databanken van de overheid cruciaal, zodat de rechtzoekende een zware administratieve last wordt bespaard. Het recht op gratis rechtspleging (d.w.z. de vrijstelling van rolrechten, griffierechten en dergelijke meer) moet automatisch volgen voor wie van pro deo bijstand geniet. Wat de financiering betreft pleiten we voor een open portefeuille, waarbij de waarde van een punt op voorhand gekend is. De overheid garandeert dat de pro deo bijstand niet enkel door stagiair-advocaten maar ook door ervaren en sterke advocaten ter beschikking wordt gesteld van de rechtzoekenden.
- Analoog aan tax-on-web, moet Just-on-web ontwikkeld worden: een uniek digitaal loket voor de burger en de ondernemingen. Ook de juridische dienstverleners zoals advocaten, gerechtsdeurwaarders en notarissen zullen werken via centrale informaticaplatformen. Alle vonnissen en arresten zullen met inachtneming van de privacyregels kosteloos ter beschikking gesteld worden van het grote publiek op een online databank.
- De digitale nabijheid mag geen vervanging worden van de fysieke nabijheid. Beiden kunnen wel hand in hand gaan. In elk rechtbankgebouw komt naast de griffie een Just-on-web Kiosk. De kiosk is uitgerust met computers waar de burger toegang heeft tot Just-on-web. Wie deze kioskrimte wenst te gebruiken kan hiervoor beroep doen op het griffiepersoneel;
- We perken het pleitmonopolie van de advocaat in, zodat verenigingen hun leden kunnen verdedigen en vertegenwoordigen. Wat vakbonden kunnen voor de arbeidsrechtbank moeten huurdersbonden en consumentenverenigingen voor vredegericht en rechtbank kunnen. Ook verenigingen die een collectief belang (bijvoorbeeld het milieu) behartigen moeten in rechte kunnen optreden ook al leiden zij geen rechtstreeks nadeel in strikte zin.
- We willen ook de groep van potentiële vertegenwoordigers van de collectieve vordering tot herstel uitbreiden, en pleiten voor de oprichting van een fonds waartoe de vertegenwoordigers zich kunnen richten om de financiële last van de procedure gedeeltelijk op te vangen.
- Binnen de Hoge Raad voor Justitie richten we een Bureau voor de Leesbaarheid op.
- De kosten die gerechtsdeurwaarders aanrekenen, moeten veel duidelijker en veel simpeler.